

Uchwała Nr XLI/224/2021
Rady Miejskiej w Działoszycach
z dnia 11 luty 2021 rok

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
na terenie Miasta i Gminy Działoszyce na lata 2021-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) i art.17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.), Rada Miejska w Działoszycach uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Miasta i Gminy Działoszyce na lata 2021-2028, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Działoszyce.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Działoszycach
Bączek David
mgr inż. Dawid Bączek

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Dokument określa cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować ich skutki. Strategia stanowi podstawę do realizacji trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Działoszycach
Bacielec Dawid
mgr inż. Dawid Bączek

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2028 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma ogromne znaczenie dla bezpieczeństwa społecznego mieszkańców Gminy Działoszyce, a w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przyjęcie przez samorząd Gminy Działoszyce Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotne znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej między innymi takimi jak: edukacja, polityka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, polityka równego statusu kobiet i mężczyzn. Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Zjawiska ubóstwa rodzin, związane z bezrobociem, problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, niedostatek materialny rodzin, w tym wielodzietnych, uzależnienia i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Od skuteczności ich rozwiązywania zależy funkcjonowanie wspólnoty samorządowej, jaką stanowi Gmina. Systemowe podejście do rozwiązywania problemów rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd, pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę, podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się świadczeniobiorcami pomocy społecznej. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021 – 2028 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań mających na celu zapewnienie mieszkańcom Gminy Działoszyce odpowiedniego poziomu życia i zabezpieczenia ich podstawowych potrzeb. Działania te będą kierowane głównie ku środowiskom, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem. Diagnoza problemów społecznych została sporządzona przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszytach, we współpracy z następującymi instytucjami przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, analiz, doświadczenia, wiedzy i kompetencji z zakresu polityki społecznej:

- Urząd Miejski w Działoszytach
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariat Policji w Działoszytach,
- Miejsko – Gminne Centrum Kultury w Działoszytach
- Placówki oświatowe,
- Kluby sportowe,

Koordinatorem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszytach. Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w zależności od posiadanych przez Samorząd środków, jak i środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

I Podstawy prawne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769, 1895). Przewiduje on w ramach zadań własnych gminy „opracowanie i realizację gminnej

strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka". Inne akty prawne, które mają wpływ na treść i kształt niniejszej Strategii to:

- ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875, 2232),

- ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769, 1895), która określa warunki prawne i organizację systemu pomocy społecznej, w tym:

- zadania w zakresie pomocy społecznej;
- rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania;
- organizację pomocy społecznej;
- zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

- ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 487): rozwiązywanie problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Ustawodawca w art. 4 ust. 1 stanowi: „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań gminy”, które są realizowane w oparciu o opracowany co roku gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

-ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697, 1292, 2217), która określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków;
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

-Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2017 r., poz.1952): Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a;
- świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art. 22b;

➤ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;

➤ świadczenie rodzicielskie

-Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2015, poz. 1390). Dokument ten m.in. definiuje zjawisko przemocy w rodzinie, określa formy pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, a także zadania nałożone na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz wprowadza możliwość podjęcia wobec sprawców przemocy działań interwencyjnych i korekcyjno – edukacyjnych. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania w tym zakresie mają być realizowane na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (art. 6 ust 1).

-Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 783, 1458, 2439). Przeciwdziałanie narkomani realizowane jest przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej. Obejmuje i wskazuje szerokie spektrum działalności państwa. Tym samym regulowane jest poprzez normy prawa administracyjnego, finansowego, gospodarczego oraz karnego.

-Ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, 1292, 1321, 1428, 1543, 2371). Ustawa określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej.

-Ustawa z 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1828). Ustawa określa zasady zatrudnienia socjalnego i stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego.

-ustawa z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, 1948, z 2017 r. poz. 777, 935, 1428). Ustawa dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem.

- Ustawa z 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 180). Ustawa reguluje zasady i tryb przyznawania, ustalania wysokości i wypłacania dodatków mieszkaniowych oraz właściwość organów w tych sprawach.

Ustawa reguluje zasady:

➤ prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych, współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi oraz współpracy, o której mowa w art. 4d;

➤ uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania organizacji pożytku publicznego;

➤ sprawowania nadzoru nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego;

➤ tworzenia i funkcjonowania rad działalności pożytku publicznego.

Ustawa reguluje również warunki wykonywania świadczeń przez wolontariuszy oraz korzystania z tych świadczeń.

- Ustawa z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1851). Ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady przyznawania i wypłacania tego świadczenia.

- Ustawa z 14 czerwca 1969 r. Kodeksu postępowania administracyjnego (tj. Dz.U. z 2017 r., poz. 1257).

- Ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz. U. z 2017 r. poz. 682).

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489, 624, 777, 952, 1428). Ustawa określa:

➤ zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadku bezskuteczności egzekucji;

➤ warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zwanych dalej „świadczeniami z funduszu alimentacyjnego”;

➤ zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego; ➤ zasady finansowania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;

➤ działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych.

- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 882, 2245, 2439). Według ustawy ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa przewiduje, że w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

W świetle ustawy ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

➤ promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,

➤ zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,

➤ kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Przedstawiona strategia, która stanowi załącznik nr 1 do projektu uchwały, została opracowana przez zespół pracowników Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach. Głównym celem przy opracowywaniu przedstawionego dokumentu była analiza i ocena zjawisk, które łączą się z zapotrzebowaniem na świadczenia pomocy społecznej, czyli takie ukształtowanie systemu pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Działoszyce, które w sposób właściwy i kompleksowy będzie zaspakajało oczekiwania społeczne.

Podstawę opracowania strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku prac. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie miasta i gminy została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Działoszycach, Powiatowego Urzędu Pracy w Pińczowie, Urzędu Miejskiego w Działoszycach oraz z instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej. Strategia stanowi podstawę do podejmowania zintegrowanych działań rozwojowych w sferze polityki społecznej na terenie miasta i gminy Działoszyce. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk występujących w obrębie danej społeczności), które oceniane są negatywnie. Dokument obejmuje w szczególności działania publicznych instytucji i innych jednostek zajmujących się kwestiami społecznymi w celu poprawy warunków i zaspokojenia potrzeb osób i rodzin. Należy pamiętać, że Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Działoszyce na lata 2021 – 2028 nie jest jedynym dokumentem w obszarze polityki społecznej, którego treść będzie dotyczyła mieszkańców. Analiza dokumentów programowych i strategicznych, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim oraz powiatowym pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na

poziomie lokalnym.

DOKUMENTY EUROPEJSKIE I KRAJOWE:

- „EUROPA 2020 – STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEMU WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU”. Głównym celem tego dokumentu jest powrót Europy po kryzysie na ścieżkę rozwoju, a następnie pozostanie na niej. Jej założenia to więcej miejsc pracy i wyższy standard życia mieszkańców Starego Kontynentu.
- NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ (NSIS): stawia na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego.
- NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI. Zakładanym efektem strategii jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i osiągnięcie spójności gospodarczej z innymi krajami UE.
- EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY jest najważniejszym instrumentem finansowym polityki społecznej Unii Europejskiej.

DOKUMENTY REGIONALNE I LOKALNE:

- STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2030+: definiuje zasady wspierania i spojrzenia na rozwój województwa.
- REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO NA LATA 2014 – 2020: jest jednym z instrumentów realizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 . Celem jest więc realizacja strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
- STRATEGIA ROZWOJU GMINY DZIAŁOSZYCE NA LATA 2015- 2024: dokument określa najważniejsze działania, które należy zrealizować, aby poprawić warunki życia mieszkańców gminy Działoszyce i zapewnić samej jednostce samorządowej oraz zamieszkującej ją społeczności trwały wzrost.

II. Charakterystyka Gminy Działoszyce.

Miasto i Gmina Działoszyce położona jest w południowo-zachodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie pińczowskim. Gmina liczy 4881 mieszkańców. W skład gminy wchodzi 36 sołectw.

Mapa nr 2: Mapa powiatu pińczowskiego. Źródło: www.gminy.pl

Mapa nr 3: Mapa gminy Działoszyce z podziałem na sołectwa Źródło: <http://www.dzialoszyce.info>

III. Diagnoza problemów społecznych.

Politykę społeczną należy rozumieć jako zespół wzajemnie powiązanych działań administracji publicznej oraz partnerów społecznych i gospodarczych, podejmowanych i realizowanych w zakresie zatrudnienia, zabezpieczenia społecznego, edukacji, zdrowia i mieszkalnictwa.

- Demografia.

Na terenie gminy Działoszycy zameldowanych jest 4881 osób, w tym na terenach wiejskich 4057 (stan na 31.12.2020r). Strukturę mieszkańców Gminy Działoszycy przedstawia poniższa tabela

Tabela 1. Struktura mieszkańców ze względu na płeć

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców	4958	4900	4881
Kobiety	2488	2470	2455
Mężczyźni	2470	2430	2426

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu MiG w Działoszycach oraz GUS

- **Pomoc Społeczna.**

Zadania z zakresu pomocy społecznej na rzecz mieszkańców Gminy Działoszycy realizuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach. Obecny model pomocy społecznej ukształtowała ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Według ustawy – pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem lokalnym osób i rodzin.

2.1.Zasiłki z pomocy społecznej.

Tabela 3. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2018 – 2020

Rok	2018	2019	2020
Liczba mieszkańców w gminie	4958	4900	4944
Liczba rodzin objętych pomocą społeczną	477	431	297

Źródło: Opracowanie własne M-GOPS w Działoszycach na podstawie danych ze sprawozdań rocznych MPIPS-03.

Analizując dane zauważyć można, że liczba osób objętych pomocą społeczną od 2018r. wykazuje tendencję malejącą, co świadczyć może o stopniowej poprawie warunków życia, a także ma związek ze zmianą przepisów w zakresie pomocy społecznej. Właśnie ustawa o pomocy społecznej z 2004 r. zwróciła większą uwagę na pomoc w formie pracy socjalnej czy kontraktu socjalnego.

Grupa rodzin korzystających z pomocy społecznej jest zróżnicowana w zakresie struktury wiekowej świadczeniobiorców, liczebności gospodarstw domowych, a także problemów występujących w rodzinach określanych mianem dysfunkcji.

Tabela 4. Analiza rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2018– 2020.

Problem rodziny	Liczba rodzin		
	2018	2019	2020

Alkoholizm	3	4	5
Bezdomność	7	9	9
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Rodzina wielodzietna	4	2	1
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Rodzina niepełna	11	11	4
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	14	11	9
Bezrobocie	89	82	78
Brak problemu	8	4	3
Długotrwała lub ciężka choroba	71	72	72
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	2	2	1
Niepełnosprawność	63	58	47
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	1	1
Sytuacja kryzysowa	1	6	11
Trudności w przystosowaniu do życia pi zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	1
Ubóstwo	100	86	75
Wielodzietność	24	22	5
Zdarzenie losowe	4	2	10

Przedstawione dane wskazują, że gospodarstwa domowe najbardziej cierpią z powodu bezrobocia. Są one najbardziej narażone na ryzyko występowania trudności życiowych w postaci ubóstwa, którego nie są w stanie pokonać samodzielnie. Rodzaj, forma i rozmiary świadczeń pomocy społecznej powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, ale powinny też odpowiadać celom i mieścić się w możliwościach organu świadczącego pomoc. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnych sytuacji życiowych. Trudna sytuacja życiowa to w szczególności zaistnienie przynajmniej jednego z następujących problemów czy dysfunkcji:

ubóstwo – rozumiane jako zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki lub rodziny. Jest to pojęcie o charakterze bardzo względnym, bowiem co dla jednych jest ubóstwem, dla drugich może uchodzić za dostatek.

Ustawa precyzuje to pojęcie poprzez określenie, w art. 8 tzw. kryterium dochodowego. Wyróżnia przy tym trzy jego rodzaje: kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej, kryterium dochodowe na osobę w rodzinie, kryterium dochodowe rodziny,

sieroctwo – to stan, w którym dziecko pozbawione jest rodziców, przy czym, gdy oboje rodzice nie żyją – dziecko jest sierotą, gdy jedno- półsierotą,

bezdomność – osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym, w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i nie zameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobą niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania,

bezrobocie – dla potrzeb pomocy społecznej definicję bezrobocia przyjmuje się zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przyjmując, że osobą bezrobotną jest to osoba niezatrudniona i nie

wykonywająca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy bądź, co najmniej w połowie wymiaru w przypadku niepełnosprawnych, nieucząca się w systemie dziennym, zarejestrowana w urzędzie pracy, jeżeli ukończyła 18 lat, lecz nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiety i 65 lat w przypadku mężczyzny, nie nabyła prawa do emerytury lub renty, a także nie pobiera, nie prowadzi działalności gospodarczej, nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, nie uzyskuje miesięcznie dochodu w wysokości przekraczającej połowę najniższego wynagrodzenia, a także nie pobiera w ramach świadczeń pomocy społecznej zasiłku stałego,

niepełnosprawność – kwestie niepełnosprawności reguluje ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych zgodnie, z którą osoba niepełnosprawna to taka osoba, której niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności (znacznego, umiarkowanego lub lekkiego) albo o całkowitej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16. roku życia,

długotrwała lub ciężka choroba – chorobę należy definiować jako stan, który aktualnie albo potencjalnie przeszkadza w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka,

przemocy w rodzinie – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą,

potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – oznacza objęcie pomocą społeczną kobiet w ciąży i rodzin wychowujących dzieci. Rodzina wielodzietna to rodzina, w której skład wchodzi troje i więcej dzieci,

bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych – rodzina niepełna to rodzina pozbawiona ojca lub matki, często w tych rodzinach występuje bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, co powoduje konieczność udzielania pomocy,

trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,

trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego – osoby skazane na karę pozbawienia wolności mogą mieć trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, spowodowane to może być zerwaniem więzi społecznych i rodzinnych, zaniku umiejętności życia w społeczności lokalnej,

alkoholizm lub narkomania – alkoholizm to okresowe spożywanie alkoholu wynikające z chęci doznania jego działania psychicznego, a także w celu uniknięcia nieprzyjemnego uczucia związanego z zaprzestaniem jego spożywania, natomiast narkomania jest stanem zatrucia okresowego lub chronicznego spowodowanym powtarzającym się przyjmowaniem narkotyków w postaci naturalnej lub syntetycznej,

zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa – mianem zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej określa się zdarzenie niezależne od woli człowieka. Natomiast sytuacja kryzysowa rozumiana jest jako sytuacja, w której istnieje zagrożenie naruszenia określonych dóbr osobistych, materialnych, zdrowia i życia ludzi, z której to sytuacji trudne jest znalezienie rozwiązania przy użyciu normalnych środków,

klęska żywiołowa lub ekologiczna – klęska żywiołowa to zdarzenie losowe, zagrażające bezpieczeństwu życia lub mienia większej liczby osób (np. pożar, powódź), klęska ekologiczna to trwałe uszkodzenie lub zniszczenie dużego

obszaru środowiska przyrodniczego, wpływające negatywnie na zdrowie bądź życie ludzi.

Zadania z zakresu pomocy społecznej przypisane Gminie ustawowo są zadaniami zleconymi lub zadaniami własnymi. W Gminie Działoszyce najczęściej realizowane są następujące formy wsparcia potrzebujących mieszkańców

(Źródło: Opracowanie własne M-GOPS w Działoszytach na podstawie danych ze sprawozdań rocznych MPiPS-03):

Zasiłki stałe

	Rok		
	2018	2019	2020
Liczba rodzin	594	512	509
Kwota zasiłków	312 911	297 724	281 993

Zasiłki okresowe

	Rok		
	2018	2019	2020
Liczba rodzin	48	39	46
Kwota zasiłków	18 169	13 888	12 747

Zasiłki celowe i w naturze (łącznie z zasiłkami celowymi na żywność)

	Rok		
	2018	2019	2020
Liczba rodzin	109	114	116
Kwota zasiłków	60 419	66 746	121 888

Zasiłki były udzielone na zakup odzieży, żywności, opału, leków, przybory szkolne itp. Formy pomocy wynikają bezpośrednio ze składanych podań świadczeniobiorców pomocy społecznej.

Dożywianie w ramach ustawy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

	Rok		
	2018	2019	2020
Kwota wydatków:	79 052	110 259	122 819
dotacja	47 432	66 156	73 692
środki własne	31 620	44 103	49 127

Mieszkańcy gminy Działoszyce będący w trudnej sytuacji materialnej otrzymują pomoc rzeczową w formie żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

2.2.Świadczenia rodzinne.

Odrębnym systemem od świadczeń z pomocy społecznej jest system świadczeń rodzinnych. W skład świadczeń rodzinnych wchodzi: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowe), świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna).

- **Zasiłek rodzinny** wraz z dodatkami jest pierwszym i podstawowym świadczeniem rodzinnym. Prawo do tego świadczenia uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, które nie może przekroczyć kwoty 674,00 zł dochodu netto na osobę w rodzinie, a w przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko posiadające orzeczenie o niepełnosprawności dochód nie może przekroczyć kwoty 764,00 zł.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Wydatki na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego:

Rok	2018	2019	2020
Liczba osób	4 633	3 855	3 499
Kwota świadczeń	801 238	658 099	604 632

- **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. „becikowe”** – świadczenie przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka. Od stycznia 2013r. prawo do tego świadczenia uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi 1 922,00 zł oraz od wymogu pozostawiania przez matkę dziecka pod opieką medyczną nie później niż 10 tygodnia do porodu. Fakt ten należy potwierdzić stosownym zaświadczeniem. Świadczenie przysługuje w kwocie

1 000,00 zł jednorazowo.

Wydatki na jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka:

Rok	2018	2019	2020
Liczba osób	37	26	25
Kwota świadczeń	37 000	26000	25 000

ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE

1. Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku

życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, osobie, która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 215,84 zł miesięcznie. Brak kryterium dochodowego.

2. Specjalny zasiłek opiekuńczy – przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017r., 682) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej – w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 764,00 zł. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 620,00 zł miesięcznie.

3. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Świadczenie pielęgnacyjne od dnia 2020-12-31 wynosi 1 830,00 zł miesięcznie i podlega corocznej waloryzacji. Brak kryterium dochodowego.

Wydatki na świadczenia opiekuńcze:

Rok		2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny	Liczba osób	2 187	2 098	1 883
	Kwota świadczeń	345 231	397 250	406 395
Świadczenie pielęgnacyjne	Liczba osób	222	212	231
	Kwota świadczeń	327 897	335 384	419 466
Specjalny zasiłek opiekuńczy	Liczba osób	125	146	119
	Kwota świadczeń	660 538	900 520	116 400

- **Świadczenie rodzicielskie.**

Zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych w 2016r. wprowadzono nowe świadczenie, tj. świadczenie rodzicielskie i przysługuje ono matce (ojcu przysługuje tylko w szczególnych przypadkach), która nie pozostaje w zatrudnieniu w związku z czym nie ma prawa do zasiłku macierzyńskiego w związku z urodzeniem dziecka.

Świadczenie przysługuje w kwocie 1000,00 zł i wypłacane jest przez okres 52 tygodni – w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka, 65 tygodni – w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci, 67 tygodni – w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci, 69 tygodni – w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci, 71 tygodni – w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci. Przyznanie świadczenia rodzicielskiego nie jest uzależnione od dochodu.

Realizacja świadczenia rodzicielskiego w latach 2018 – 2020

Rok	Wydatki w zł	Liczba osób	Liczba świadczeń
2018	102 412	10	112
2019	110 971	12	120
2020	80 019	8	85

- **Fundusz alimentacyjny.**

Od 2008 roku Ośrodek realizuje również zadania ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Ustawa ta określa zasady pomocy materialnej udzielanej przez państwo osobom, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów oraz zakres prowadzenia przez gminy postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, którego celem jest poprawa ściągalności alimentów. Przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia dwóch podstawowych kryteriów: spełnienie kryterium dochodowego wynoszącego 725,00 zł oraz potwierdzona przez Komornika Sądowego dwumiesięczna bezskuteczność prowadzonej przez niego egzekucji.

Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego:

Rok		2018	2019	2020
Fundusz alimentacyjny	Liczba osób	287	223	185
	Kwota świadczeń	117 090	91 495	81 600

- **Świadczenie wychowawcze.**

W dniu 2016-04-01 weszła w życie ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wprowadzająca świadczenie wychowawcze, tzw. 500+, którego celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Prawo do świadczenia wychowawczego od 2017 roku nie jest uzależnione od spełnienia kryterium dochodowego. Wysokość świadczenia wynosi 500,00 zł na każde dziecko i jest pobierane do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia.

Rok	2019	2020
Liczba rodzin uprawnionych	417	418

do świadczenia		
Liczba świadczeń	656	664

- **Karta Dużej Rodziny.**

Od stycznia 2015r. weszła w życie ustawa o Karcie Dużej Rodziny, która zastąpiła uchwałę Rady Ministrów w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych oraz rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych. Karta ma zasięg ogólnopolski i umożliwia korzystanie członkom rodzin wielodzietnych ze zniżek oferowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne. Warunkiem uzyskania przez rodzinę Karty Dużej Rodziny jest posiadanie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Karta jest przyznawana:

-rodzicom – na czas nieokreślony,

-dziecku w wieku do ukończenia 18. roku życia – do ukończenia 18. roku życia,

-dziecku w wieku powyżej 18. roku życia – do ukończenia 25. roku życia w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,

-bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,

-dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej – na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

Karta wydawana jest bezpłatnie.

Od 1.01.2019r. wprowadzono możliwość ubiegania się o kartę przez rodziców, którzy mieli na utrzymaniu co najmniej trójkę dzieci

Informacja o realizacji ustawy Karta Dużej Rodziny w latach 2018–2020.

Rok	2018	2019	2020
Liczba rodzin, którym wydano KDR	10	33	11
Liczba kart dla rodziców, którzy wychowali co najmniej trójkę dzieci	0	42	9
Liczba członków rodzin, którym wydano KDR	38	94	35

2.3. Wspieranie rodzin.

Asystent rodziny jest zatrudniony w MGOPS od lipca 2014r. Asystent rodziny wykonuje obowiązki wynikające z art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 6. Liczba rodzin objętych wsparciem ze strony asystenta rodziny w latach 2018 – 2020.

Rok	Liczba	Liczba osób	Liczba dzieci w rodzinie
------------	---------------	--------------------	---------------------------------

	rodzin	w rodzinie	Poniżej 18 roku życia	Powyżej 18 roku życia	RAZEM
2018	6	18	11	0	11
2019	8	39	24	1	25
2020	9	41	23	2	25

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- monitorowaniu sytuacji rodziny, zwrócenie uwagi na sytuację i potrzeby dzieci,
- współpraca ze szkołami, stałe systematyczne wizyty asystenta rodziny w środowisku lokalnym rodziny,
- przeprowadzanie rozmów, motywowanie do zachowań społecznie pożądanych, wskazywanie wzorców.

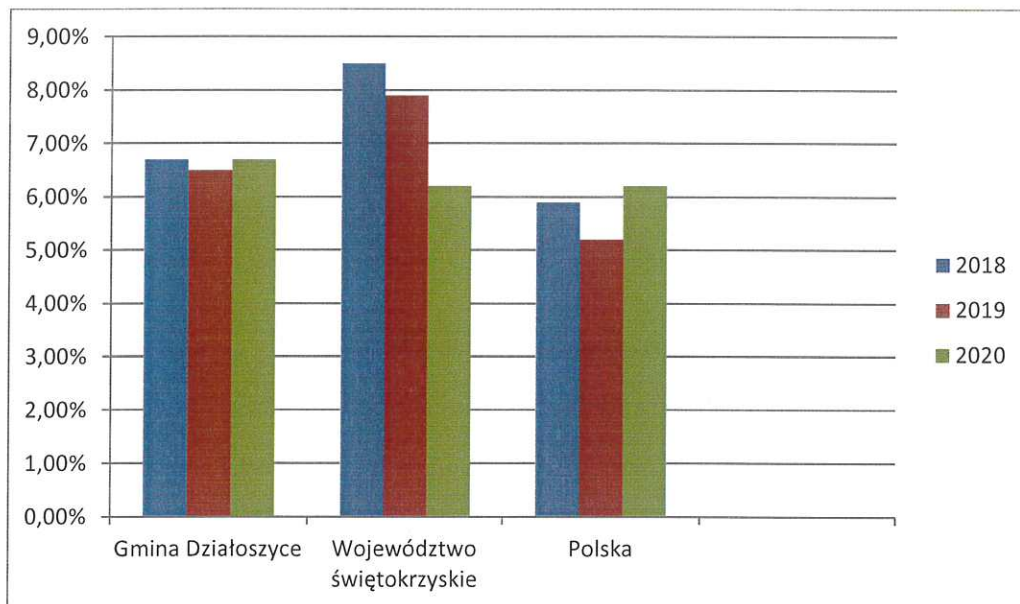
Ze względu na różnorodność problemów w każdej rodzinie podejmuje się inne działania adekwatne do potrzeb.

- **Bezrobocie.**

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoba bezrobotna to osoba niezatrudniona i nie wykonująca innej pracy zarobkowej, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia, co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nie ucząca się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie niestacjonarnym, zarejestrowana we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy oraz poszukująca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w porównaniu z województwem świętokrzyskim i Polską na przełomie lat 2018-2020

	Gmina Działoszyce	Województwo świętokrzyskie	Polska
2018	6,7%	8,5%	5,9%
2019	6,5%	7,9%	5,2%
2020	6,7%	6,2%	6,2%

Bezrobocie w gminie Działoszyce na przełomie lat 2018-2020 plasuje się na podobnym poziomie. Jest niższe w porównaniu do województwa świętokrzyskiego i wyższe w porównaniu do kraju. Obowiązkiem samorządu gminnego jest przeciwdziałanie bezrobociu. Urząd Miejski w Działoszycach wraz z jednostkami organizacyjnymi przeciwdziałając bezrobociu organizuje na terenie gminy Działoszyce:

- roboty publiczne i interwencyjne
- staże absolwenckie
- prace użyteczne społecznie.

Wszystkie z powyższych form zatrudnienia organizowane są przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się działalnością na rzecz społeczności lokalnej.

• **Uzależnienia.**

Zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą społeczną, której konsekwencji doświadczają członkowie rodzin osób uzależnionych oraz środowisko społeczne. W znaczeniu potocznym uzależnienie jest definiowane jako nabyta silna potrzeba wykonywania jakiejś czynności lub zażywania jakiejś substancji. Oszacowanie skali problemu uzależnienia jest trudne ze względu na znaczny odsetek osób dotkniętych problemem, które nie szukają wsparcia w instytucjach pomocowych.

Zadania własne gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych obejmują:

- zwiększenie dostępności i pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej – w zakresie rozwiązywania problemów

alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,

➤ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. W latach 2018 – 2020 podejmowano różnorodne działania mające na celu zapobieganie i zmniejszenie istniejących problemów związanych z uzależnieniem, które na terenie gminy są realizowane w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Realizatorami zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii na terenie gminy jest Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach, a także Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – opiniuje akty prawne dotyczące problematyki alkoholowej na terenie miasta i gminy, podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu, dokonuje kontroli punktów sprzedaży alkoholu pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z wydanej koncesji, wydaje opinie o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu z uchwałami Rady Miejskiej w Działoszycach, współpracuje i opiniuje pod kątem efektywności podjętych działań przez realizatorów zadań programu.

Działalnością w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom na terenie Gminy Działoszyce zajmują się również inne jednostki:

- a) placówki oświatowe – szkoły podstawowe na terenie gminy prowadzą profilaktyczną działalność informacyjno – edukacyjną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wśród młodzieży i dzieci szkolnej, m. in. poprzez realizację programów profilaktycznych, a także w formie zajęć pozalekcyjnych w świetlicach (zajęcia sportowe, koła zainteresowań);
- b) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – prowadzi pracę socjalną z rodzinami dotkniętymi problemem alkoholowym, motywuje do podjęcia leczenia, prowadzi działania na rzecz dożywiania dzieci w wieku szkolnym pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych, organizuje wypoczynek letni dla dzieci z rodzin patologicznych, w szczególności dotkniętych alkoholizmem, udziela pomocy finansowej osobom, które podjęły leczenie, pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występuje przemoc domowa, podejmuje działania w zakresie pomocy osobom bezdomnym dotkniętym problemem uzależnień;
- c) Komisariat Policji w Działoszycach – pełni funkcje ochrony przed przemocą w rodzinie, kontroluje funkcjonowanie placówek prowadzących obrót alkoholem w zakresie zgodności z obowiązującym prawem oraz uchwałami Rady Miejskiej w Działoszycach, egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzi systematyczne kontrole trzeźwości kierowców, interweniuje w przypadku zakłócania porządku publicznego w związku ze spożywaniem alkoholu, prowadzi spotkania z młodzieżą szkolną oraz mieszkańcami miasta w związku z problematyką uzależnień;
- d) Klub AA działający przy plebanii w Działoszycach – spotkania osób uzależnionych i współuzależnionych w grupach samopomocowych AA , podejmowanie działań propagujących zdrowy styl życia,
- e) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia- gdzie podstawowym zadaniem działalności WOTUW jest realizacja programów psychoterapii dla osób uzależnionych i członków ich rodzin oraz wspieranie rozwoju leczenia odwykowego w województwie świętokrzyskim.

f) Sąd Rejonowy – V Wydział Rodzinny i Nieletnich – orzeka o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego oraz ustanawia nadzór kuratora sądowego;

g) Organizacje pozarządowe, organizacje pożytku publicznego (osoby prawne i jednostki organizacyjne, kościoły i związki wyznaniowe) oraz inne instytucje.

Zadania dotyczące profilaktyki uzależnień są finansowane ze środków pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

- **Niepełnosprawność.**

W Polsce żyje ok. 5,5 miliona osób niepełnosprawnych. Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych to ogół działań podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych, mających na celu wyrównywanie szans funkcjonowania osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego, umożliwiających ich pełną integrację ze społeczeństwem. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych określono, iż do osób niepełnosprawnych należą te osoby, które trwale lub okresowo niezdolne są do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującej niezdolność do pracy, jeżeli uzyskały orzeczenie o:

-zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy,

-niepełnosprawności osoby, która nie ukończyła 16 rok życia.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym. Założeniem polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych jest dążenie do kompleksowego działania, uwzględniającego potrzeby fizyczne, psychiczne, społeczne, duchowe niepełnosprawnego obywatela i stwarzającego możliwość integracji ze społeczeństwem. Ważnym elementem ogólnej wiedzy o problemach osób niepełnosprawnych jest rozpoznanie materialnych warunków życia w ich gospodarstwach domowych. Choć funkcjonowanie osób niepełnosprawnych jest przede wszystkim zdeterminowane rodzajem i nasileniem ograniczeń zdrowotnych, to inne wymiary ich sytuacji i możliwości życiowych są w dużej mierze określone przez poziom warunków materialnych. Wielkość i standard mieszkania, wyposażenie w przedmioty trwałego użytku oraz przystosowanie mieszkania do potrzeb niepełnosprawnych warunkuje stan zdrowia, możliwości radzenia sobie w sytuacji choroby czy kalectwa oraz możliwości domowej rehabilitacji. Sytuacja finansowa wyznacza w dużej mierze możliwość leczenia i rehabilitacji, odpłatnej opieki, zakup leków lub sprzętów ułatwiających, a często umożliwiających codzienne funkcjonowanie. Liczba osób niepełnosprawnych oraz różnorodność problemów, jakie rodzi niepełnosprawność sprawia, że grupa ta powinna zajmować szczególne miejsce w systemie pomocy społecznej w celu wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i ich środowisku lokalnym. Jako najważniejsze problemy osób niepełnosprawnych i ich rodzin można wymienić:

- trudna sytuacja materialna rodziny, w których występuje dysfunkcja niepełnosprawności jest jedną z najliczniejszych grup ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej,

- zbyt wysokie koszty leków oraz ograniczone możliwości leczenia i rehabilitacji,

- częste pozostawianie przez rodzinę w środowisku bez zapewnienia należytej opieki.

Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2014 – 2017.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	2018	2019	2020
	63	58	47

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MPIPS-03.

„Pomocna dłoń”

W maju 2019r. został wprowadzony projekt pod nazwą „Pomocna dłoń” mający na celu zwiększenie wydolności 12 osób niepełnosprawnych w procesie przygotowania do życia w lokalnym społeczeństwie, minimalizacja barier architektonicznych poprzez zwiększenie dostępności usług społecznych w formie niestacjonarnej opieki dziennej i podniesienie kompetencji 4 osób związanych ze świadczeniem usług społecznych, w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi do 30.06.2021 na terenie gminy Działoszyce. Projekt przyczyni się do poprawy jakości i poszerzenia usług społecznych oraz deinstytucjonalizacji opieki nad osobami niepełnosprawnymi poprzez rozwój alternatywnych form usług asystenckich. Proponowane wsparcie nie jest dostępne, albowiem nie istnieją placówki wsparcia, które by obejmowały szeroko rozumianą kompleksową pomoc i wsparcie kierowane do osób zapobiegające wykluczeniu i marginalizacji w zakresie proponowanych w zadaniach projektu. Wszystkie działania ujęte w projekcie tworzą optymalne warunki do niwelowania ubóstwa i wykluczenia społecznego na terenie gminy.

• Ochrona zdrowia.

Gmina Działoszyce wspiera swoich mieszkańców w podejmowaniu prozdrowotnych działań, aby pielęgnować wartość jaką jest zdrowie. Na zdrowie indywidualne i zbiorowe wpływa wiele czynników, głównie są to warunki otaczającego nas środowiska, czynniki genetyczne, warunki ekonomiczne, poziom wykształcenia, dostępność i korzystanie z opieki zdrowotnej. Współczesne analizy skuteczności działań podejmowanych w obszarze ochrony zdrowia, w odniesieniu do ponoszonych nakładów finansowych, jednoznacznie wskazują, iż w dłuższej perspektywie czasowej większe korzyści przy niższych kosztach, przynoszą działania profilaktyczne niż naprawcze. Lokalna polityka zdrowotna ma charakter profilaktyczny. W tym zakresie podejmowane są działania dotyczące wczesnej prewencji. W placówkach oświatowych gminy wprowadzane są zajęcia edukacyjne poruszające problematykę zdrowotną (edukacja z zakresu higieny jamy ustnej, dietetyczna, badanie wzroku i słuchu wśród dzieci). Realizowana jest także edukacja z zakresu profilaktyki nowotworowej.

• Sytuacja osób starszych.

Zmieniająca się struktura i funkcje współczesnej rodziny nie sprzyjają kształtowaniu się warunków do sprawowania opieki nad sędziwym członkiem rodziny. Coraz najczęściej osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe, a gdy osoby te mieszkają razem z dziećmi to właśnie ich świadczenia emerytalne niejednokrotnie stanowią źródło pewnego i stałego dochodu rodziny wielopokoleniowej. W powszechnej opinii starość postrzegana jest jako okres całkowitej degradacji, izolacji, samotności, braku uczucia i życzliwości niedołęstwa odczuwalnych dolegliwości somatycznych, postępującego uzależnienia od otoczenia, beznadziejnego i ponurego czekania na śmierć. Najczęściej sygnalizowanym przez te osoby problemem jest pogarszający się stan zdrowia, niepełnosprawność oraz trudna sytuacja materialna. Wpływ na niekorzystny stan zdrowia Polaków mają

trudne warunki życia, niedociągnięcia w zakresie opieki zdrowotnej, warunki środowiskowe, a także brak dbałości o własne zdrowie. W ramach pomocy środowiskowej osobom samotnym, starszym, niepełnosprawnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a były jej pozbawione Ośrodek Pomocy Społecznej realizując zadania Gminy z zakresu organizowania wsparcia dla osób niepełnosprawnych i starszych poprzez działalność informacyjną, usługową w miejscu zamieszkania tych osób. Zatrudnia w tym celu dwie opiekunki środowiskowe, które świadczą usługi w miejscu zamieszkania osób potrzebujących wsparcia w zakresie:

- zapewnienia opieki pielęgnacyjnej i higienicznej osobom starszym,
- pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb dnia codziennego, tj. pomoc w przygotowaniu posiłków, sprzątanie mieszkania, zakupy artykułów spożywczych, pomoc w kontaktach z lekarzem rodzinnym – umawianie wizyt, kupowanie leków,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
- monitorowanie funkcjonowania podopiecznych w środowisku wraz z pracownikami socjalnymi.

Opiekunki środowiskowe odbywały także wyjazdy służbowe poza teren Gminy Działoszyce w celu pomocy w załatwianiu spraw podopiecznych, tj. do sklepów zaopatrzenia medycznego, różnych instytucji – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Narodowy Fundusz Zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, placówek służby zdrowia. Ponadto, opiekunki podejmowały stałą współpracę z pracownikami Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez wspólne wyjazdy w teren. Usługi świadczone przez opiekunki przyczyniają się do utrzymania odpowiedniego poziomu życia osób starszych, które w codziennym życiu doświadczają ograniczeń w zaspokajaniu podstawowych i niezbędnych potrzeb w miejscu zamieszkania, a poprzez to w dłuższej perspektywie przyczyniają się do opóźnienia momentu umieszczenia w placówkach całodobowej opieki. Postępujący proces starzenia się populacji, zwiększający się udział osób starszych w społeczeństwie, w tym osób wymagających wsparcia oraz niewysoki status ekonomiczny seniorów, w szczególności osób samotnych to czynniki, które powodują, że usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania ze strony gminy to forma usług społecznych o coraz większym zasięgu. Wsparcie świadczone w miejscu zamieszkania osób starszych nie zawsze okazuje się wystarczające i wymagane jest zapewnienie całodobowej opieki w postaci umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Tabela 11. Liczba osób przebywających w domach pomocy społecznej w latach 2018 – 2020 i odpłatność gminy za pobyt mieszkańca.

Rok	2018	2019	2020
Liczba osób przebywających w DPS	4	4	4
Odpłatność gminy za pobyt w DPS	116 859	116 859	97 986

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań MPiPS-03.

Analizując powyższą tabelę opłaty za DPS utrzymują się mniej więcej na tym samym poziomie. W roku 2020 zanotowano obniżkę kosztów opłat za pobyt i jest to związane z tym, iż jeden z pensjonariuszy nie przebywał w placówce cały rok. Gmina kieruje do placówki jedynie osoby w przypadku których brak jest możliwości zapewnienia całodobowych usług w miejscu zamieszkania i nie ma wsparcia ze strony rodziny.

Senior+

Od 1.01.2020r na terenie gminy Działoszyce został utworzony klub zrzeszający 18 seniorów. Utworzenie klubu „Senior+” jest odpowiedzią na potrzeby aktywizacji osób starszych w społeczeństwie. Na terenie gminy do tej pory nie działały placówki oferujące wsparcie osobom w wieku 60+. Osoby starsze są marginalizowane i stopniowo

eliminowane z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekroczenia granicy wieku emerytalnego. Dlatego niezwykle ważne było utworzenie miejsca gdzie mogłyby znów być aktywnymi uczestnikami życia społecznego gminy. Utworzenie takiego miejsca pozwoliło uzmysłowić seniorom, że ich potrzeby też są ważne i zauważalne. Miejsce to dało możliwość i warunki do kultywowania tradycji wielopokoleniowej, wymiany myśli, doświadczeń i tradycji oraz zwyczajów.

- **Edukacja.**

Oświata i wychowanie ma ogromny wpływ na kształtowanie się infrastruktury społecznej. Aktualnie na terenie gminy Działoszyce funkcjonują 3 szkoły podstawowe (Działoszyce, Stępcice i Dzierążnia) oraz Przedszkole Samorządowe w Działoszycach. Młodzież szkolna ma możliwość korzystania ze wsparcia finansowego w formie stypendiów.

Tabela 13. Pomoc stypendialna przyznawana dzieciom i młodzieży w latach 2018 – 2020.

Stypendium socjalne	Wydatki w latach		
	2018	2019	2020
Liczba osób	110	79	76
Kwota świadczeń	37160	63364	83792

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Działoszyce.

- **Kultura.**

W Gminie Działoszyce animatorem życia kulturalnego jest Miejsko – Gminne Centrum Kultury. Centrum prowadzi różnorodną działalność kulturalno – artystyczną, edukacyjną , której celem m. in. jest rozwijanie kultury lokalnej, integrowanie mieszkańców, dbanie o pamięć i szacunek dla wielokulturowej tradycji gminy Działoszyce. Z roku na rok Centrum rozbudowuje swoją ofertę zajęć m. in. o zajęcia plastyczne, lekcje tańca, a także zajęcia biblioteczne. Centrum jest organizatorem szeregu imprez kulturalnych, obecnie już cyklicznych, rozpoznawanych nie tylko wśród społeczności gminy np. narodowe czytanie pod patronatem pary prezydenckiej. Centrum organizuje również wernisaże, przeglądy artystyczne, zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz konkursy. Przy Centrum działa również Biblioteka Publiczna w Działoszycach. Poza tym, na terenie gminy istnieją świetlice wiejskie, w których mieszkańcy samodzielnie realizują zadania z zakresu kultury.

IV. Analiza SWOT.

Analiza SWOT jest podstawą do zdiagnozowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest skuteczną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną gminy. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

„mocnych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony polityki społecznej i które należy wykorzystać sprzyjając będą jej wzmocnieniu;

„słabych stron” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki społecznej i które niewyeliminowane będą ją osłabiać;

„szans” – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale

mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów społecznych;

„zagrożeń” – uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów społecznych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze zdiagnozowane problemy społeczności lokalnej • Działalność instytucji pracujących na rzecz osób potrzebujących • Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin • Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego • Wykwalifikowana i kompetentna, stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej, • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej • Otwartość samorządu gminnego na współpracę ze środowiskiem lokalnym • Ogólnie dostępna oferta pomocy i różnorodność form wsparcia w zakresie bezrobocia, uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych problemów dotyczących mieszkańców • Oferty sportowe i kulturalne oraz baza lokalowa • Dostępność gminnych obiektów sportowych • Funkcjonowanie na terenie gminy placówek ochrony zdrowia • Wdrażanie programów i projektów ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów mieszkańców. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność społeczna i zawodowa mieszkańców • Niewystarczająca oferta socjalna dla rodzin • Niewystarczający system współpracy między instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi • Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej • Istnienie szarej strefy zatrudnienia • Brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego • Zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych • Niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożoną demoralizacją • Ograniczona liczba miejsc w przedszkolach • Brak mieszkań chronionych
SZANSE	ZAGROŻENIE
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost jakości usług świadczonych przez podmioty realizujące zadania pomocy społecznej • Regulacje prawne bardziej przyjazne rodzinie • Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych • Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę • Utrzymanie stanowiska pracy asystenta rodziny • Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych • Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych w celu przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych • Prospołeczna polityka państwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Preferowanie konsumpcyjnego stylu życia • Osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny • Niekorzystne zjawiska demograficzne • Brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia • Niewydolność systemu wymiaru sprawiedliwości • Niechęć pozyskiwania środków na realizację projektów miękkich z zakresu polityki społecznej wynikającą z trudności w ich realizacji • Brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne • Rosnąca ilość rodzin wieloroblemowych • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko tzw. „dziedziczenia biedy” • Brak dostatecznych środków finansowych na

V. Adresaci strategii.

Zadaniem władz Gminy Działoszyce jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z różnych przyczyn nie są w stanie samodzielnie włączyć się w działania podnoszące warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: pomocy społecznej, sportu, rekreacji, turystyki, edukacji, kultury i ochrony zdrowia. Zgodnie z powyższym założeniem, adresatami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych są mieszkańcy Gminy Działoszyce, którzy wymagają wsparcia i pomocy w odzyskaniu zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym.

VI. Cel główny strategii.

Stworzenie warunków do umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne możliwości i uprawnienia, a także rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej.

VII. Cele strategiczne.

1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej.
2. Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w integracji społecznej i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym.
3. Działania profilaktyczno – edukacyjne mające na celu poprawę stanu zdrowia mieszkańców Gminy Działoszyce i zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego.
4. Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny nr 1					
Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych					
<i>Cele operacyjne</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Przewidywane efekty</i>	<i>Źródło finansowania</i>	<i>Termin realizacji</i>
Wspieranie rodzin z dziećmi w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczych:	-MGOPS -Urząd Miejski	- liczba rodzin objętych pomocą	- poprawa funkcjonowania rodzin z dziećmi	- budżet gminy - środki	2021-2028

<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie pracy socjalnej z rodziną • Wsparcie finansowe rodzin w trudnej sytuacji finansowej 		- kwota udzielonych świadczeń	- zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	zewnętrzne	
<p>Pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych pozbawieniem lub ograniczeniem władzy rodzicielskiej poprzez pracę asystenta rodziny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie warunków do działania asystenta rodziny 	-MGOPS	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba zatrudnionych asystentów rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawa funkcjonowania rodzin biologicznych - stworzenie dzieciom i ich rodzinom środowiska z prawidłowymi wzorcami funkcjonowania 	<ul style="list-style-type: none"> - budżet gminy - środki zewnętrzne 	2021-2028
<p>Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja wypoczynku letniego dla dzieci • organizacja zajęć pozalekcyjnych 	-MGOPS - MGCK - placówki i oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci korzystających z wypoczynku - liczba dzieci korzystających z zajęć 	<ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie zainteresowań i pasji oraz zdobywanie nowych umiejętności -zmniejszenie zagrożeń wynikających z braku zapewnienia opieki w czasie wolnym 	<ul style="list-style-type: none"> - budżet gminy -środki zewnętrzne 	2021-2028
Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Działoszyce	-MGOPS	Realizacja działań określonych w Programie	Kompleksowe wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	-budżet gminy -środki zewnętrzne	2021-2028

Cel strategiczny nr 2					
Wspieranie osób starszych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w integracji społecznej i funkcjonowaniu w środowisku lokalnym					
<i>Cele operacyjne</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Przewidywane efekty</i>	<i>Źródło finansowania</i>	<i>Termin realizacji</i>
Wspieranie aktywności osób starszych i niepełnosprawnych poprzez	- MGOPS - MGCK -Urząd Miejski	- liczba organizacji wspierających - liczba	- wyrównanie poziomu życia seniorów i osób niepełnosprawnych	- budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2028

zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług zdrowotnych, urzędowych, kulturalnych		spotkań integracyjno-kulturalnych	- integracja osób starszych i niepełnosprawnych ze społeczeństwem - pobudzenie aktywności społecznej osób starszych i niepełnosprawnych		
Wsparcie osób starszych i ich rodzin w zapewnieniu opieki środowiskowej i pozostawienie ich w środowisku naturalnym	- MGOPS - Urząd Miejski	- liczba osób objętych pomocą środowiskową - liczba usług zrealizowanych w domu	- zmniejszenie liczby osób kierowanych do domów pomocy społecznej - organizacja dziennej opieki dla osób wymagających wsparcia	- budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2028

Cel strategiczny nr 3					
Działania profilaktyczno-edukacyjne mające na celu poprawę stanu zdrowia mieszkańców Gminy Działoszyce i zwiększenie ich poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego					
<i>Cele operacyjne</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Przewidywane efekty</i>	<i>Źródło finansowania</i>	<i>Termin realizacji</i>
Ochrona i promocja zdrowia: <ul style="list-style-type: none"> • działalność w zakresie profilaktyki zdrowotnej • organizowanie okresowych badań przesiewowych 	- placówki ochrony zdrowia -socialmedia -urząd miejski	-liczba programów profilaktycznych - liczba osób biorących udział w badaniach	Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	- budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2028
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w formie prelekcji i pogadanek z przedstawicielami instytucji propagujących zdrowy styl życia.	-placówki ochrony zdrowia -Policja -placówki oświatowe	-liczba uczniów biorących udział w spotkaniach -liczba instytucji biorących udział w spotkaniach - liczba działań	Wzrost świadomości wśród dzieci i młodzieży	- budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2028
Wyrównanie szans edukacyjno-rozwojowych dzieci i	- placówki oświatowe	- liczba uczniów biorących	- zagospodarowanie czasu	- budżet gminy	2021-2028

młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych poprzez organizowanie zajęć dodatkowych i wyrównawczych	- stowarzyszenia	udział w spotkaniach	wolnego - zwiększenie samooceny poprzez uzyskanie lepszych wyników w nauce	- środki zewnętrzne	
---	------------------	----------------------	--	---------------------	--

Cel strategiczny nr 4					
Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dzieci i młodzieży					
<i>Cele operacyjne</i>	<i>Realizatorzy</i>	<i>Wskaźniki</i>	<i>Przewidywane efekty</i>	<i>Źródło finansowania</i>	<i>Termin realizacji</i>
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez pomoc terapeutyczną, psychologiczną, prawną, socjalną.	- placówki ochrony zdrowia - GKRPA -MGOPS	- liczba udzielonych porad - liczba instytucji udzielających porad - liczba osób korzystających z porad	- poprawa sytuacji bytowej osób korzystających z pomocy - poprawa relacji rodzinnych - zwiększenie dostępności do udzielanych form pomocy i wiedzy w zakresie uzależnień	- budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2028
Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych dla dzieci i młodzieży w formie prelekcji i pogadanek z przedstawicielami instytucji o skutkach używania substancji psychoaktywnych	- placówki ochrony zdrowia - placówki oświatowe	- liczba zrealizowanych działań - liczba instytucji biorących udział w działaniach - liczba uczniów biorących udział w spotkaniach	- zwiększenie wiedzy dzieci i młodzieży w zakresie uzależnień	- budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2028
Monitorowanie punktów sprzedaży alkoholu, w szczególności pod kątem przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim	- GKRPA - Policja	- liczba przeprowadzonych monitoringów	Zmniejszenie dostępności alkoholu wśród dzieci i młodzieży	- budżet gminy - środki zewnętrzne	2021-2028

VIII. Źródła finansowania działań przewidzianych do realizacji w ramach strategii.

Jednym z warunków umożliwiających realizację celów zawartych w strategii jest zapewnienie jej finansowania. Przewiduje się, że realizacja powyższych celów i działań nastąpi przy wykorzystaniu następujących źródeł finansowania: środki własne pochodzące z budżetu Gminy Działoszyce,

środki przekazane Gminie z budżetu państwa w formie dotacji,

środki z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej przekazywane na realizację programów i projektów,

środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

IX. Monitoring i ewaluacja.

Monitoring i ewaluacja realizacji strategii służy sprawdzeniu czy planowane działania zostały zrealizowane. Postępy w realizacji będą na bieżąco monitorowane przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Działoszycach. Długotrwały charakter planowania strategicznego wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, społecznych i ich uwzględniania w strategii. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy osiągnięto zakładane rezultaty oraz czy pozwoliły one i w jakim stopniu na realizację celów strategii. Celem ewaluacji jest doskonalenie działań podejmowanych w ramach strategii.

Przedstawiona Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych obejmuje teren Gminy Działoszyce. Będą w niej uczestniczyć mieszkańcy, instytucje i organizacje. Cele i kierunki działań będą realizowane przy współpracy ze społecznością lokalną, jednostkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego, organizacjami pozarządowymi, itp.

Realizacja zadań odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a ich powodzenie zależy od ścisłej współpracy tych podmiotów oraz środków finansowych, które zostaną przeznaczone na ich urzeczywistnienie. Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane w ramach poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd, i pozyskanych z zewnątrz, środków finansowych. Inne dokumenty programowe w zakresie lokalnej polityki społecznej powinny być zgodne z wytyczonymi w niniejszym dokumencie celami strategicznymi. Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym ewaluacji i monitoringowi, spójnym i zgodnym z opracowaną Strategią Rozwoju Gminy Działoszyce na lata 2015 – 2024, a także spójnym z priorytetami Narodowej Strategii Integracji Społecznej. Powyższy dokument przedstawia schemat działania wszystkich uczestników życia społecznego gminy Działoszyce, który pozwala postrzegać nasze miasto jako zintegrowaną społeczność lokalną. Tworzy on długofalową wizję rozwiązywania problemów społecznych, a osiągnięte cele będą promować nasze miasto. Przy konstruowaniu Strategii dokonano analizy społecznej różnych zjawisk, sytuacji, przesłanek, które mogą stać się przyczyną trudnej sytuacji, w jakiej mogą znaleźć się poszczególni mieszkańcy gminy Działoszyce.

W celu otrzymania zbliżonego rzeczywistego obrazu problemów społecznych poddano analizie dane liczbowe z 2018, 2019 i 2020 roku. Analiza ta pozwala uchwycić tendencje rosnące lub malejące w poszczególnych problemach społecznych. Większość problemów z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Działoszyce uznawane są za problemy społeczne, będące konsekwencjami zakłóceń organizacji życia zbiorowego. Tego przykładem jest głównie bezrobocie, ubóstwo, uzależnienia, niepełnosprawność, niezaradność życiowa, starość. Pomiędzy tymi problemami zachodzi często związek przyczynowy np.: bezrobocie powoduje utratę środków utrzymania, ale również pogłębienie i nawarstwienie innych problemów, takich jak: bezradność, izolacja społeczna, uzależnienia, itp. Aby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie człowieka istnieje potrzeba zabezpieczenia jego podstawowych potrzeb życiowych takich jak: żywność, odzież, opał, leki, itp. Brak środków materialnych powoduje, że większość osób zgłasza się o wsparcie do pomocy społecznej, aby w tym trudnym okresie udzielona pomoc pozwoliła na faktyczne zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych.

Celem wszystkich działań ma być zapobieganie marginalizacji osób i rodzin oraz zapewnienie wsparcia umożliwiającego samodzielne poradzenie sobie z pojawiającymi się problemami i trudnościami. Problemy społeczne mają wielowymiarowy charakter i ich rozwiązanie wymaga systemowych rozstrzygnięć, zintegrowanej współpracy instytucjonalnej, angażując sferę gospodarczą i społeczną. Należy doprowadzić do wypracowania wspólnych programów i współdziałania wszystkich podmiotów powołanych w celu rozwiązywania problemów społecznych (przedstawiciele władzy lokalnej, pomocy społecznej, oświaty, kultury, zdrowia, organizacje pozarządowe, kościelne, itp.).

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej w Działoszycach
Becela David
mgr inż. Dawid Bączek